

24. april 2024

UPA2024/75

UPA2024/123

Pele Broberg, Naleraq

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at etablere en kommission med det formål at gøre brug af § 21 i Selvstyreloven.

(Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Siumut)

Forslag til Inatsisartutbeslutning, om at pålægge Naalakkersuisut om at udskrive en principiel folkeafstemning om statsdannelse.

(Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu C Jerimiassen, Atassut)

Første behandling.

Fra Naleraq vil vi takke forslags stillerne, for deres forslag.

Før vi tager stilling til forslagene, vil vi gerne tage et kig på forrige valgperiode, og vedhæfter forklaring på valgløfterne.

Er beslutningsforslagene i dag det tydelige tegn, på at ingen af partierne har vilje eller vision for selvstændighed? Hvor mange år har man prioriteret at finde på undskyldninger for at udskyde selvstændighed, eller opfundet på forhindringer?

I valgkampen 2021 lavede vi sågar en forklaring på til valgprogrammets forslag om at træde ud af kongeriget¹. Noget der den dag i dag ikke er vilje til at lytte til.

Det betyder ikke vi kun har planer om en "free Association", men var ment som en håndsrækning til dem der ikke tør tage næste skridt.

Fra Naleraq er vi ikke i tvivl om landets nuværende 2 største partier en dag vil præsentere deres visioner for selvstændighed. Og at det bliver deres "børnebørn" der "om 50 år" kommer til at lave den.

---

¹ <https://fb.watch/rEB1-WuuFf/>

Og i dag er vi desværre tilbage til forhold før 2018 valgkampen. Hvor man stadig ikke lytter til andre, og blot vil lave kommissioner og rapporter for at udskyde handling.

Hvad er så pointen med at have en Naalakkersuisoq "for selvstændighed" for tredje gang? Eller bruger man blot skyklapperne for at kunne påstå over for egne vælgere at det kun er ens eget parti der kan tage affære...?

Fra Naleraq har vi været meget bramfrie. Hvis man ikke er klar til at tage skridtet om selvstændighed i en valgperiode, hvorfor påstår man så at man vil selvstændighed? Ja hvorfor har man stadig ingen plan, tidsplan eller vision?

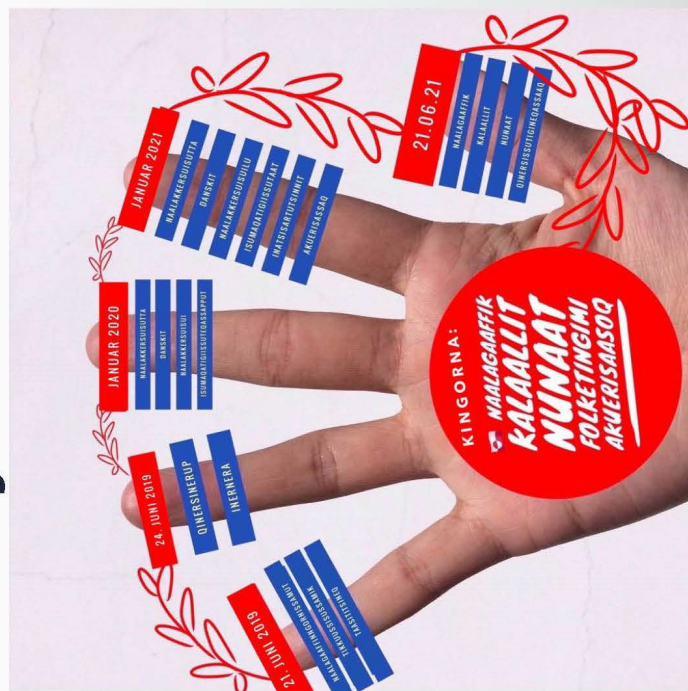
Vi er dog ikke i tvivl om partierne i dag vil kunne påstå: "Se vi laver forslag, så dermed bevist vi ønsker selvstændighed".

Ja hvor mange gange har vi ikke hørt "jamen hvor er jeres forslag", uden at ville ændre på den nuværende struktur der netop begrænser muligheden for selvstændighed. Den nuværende struktur er lavet for at holde sig i det danske kongerige, ikke for at komme ud af det.

Naleraq

Vejen til en stat

- Ansvarlig forandring

Lov om Grønlands Selvstyre

Kapitel 8

Grønlands adgang til selvstændighed

§ 21. Beslutning om Grønlands selvstændighed træffes af det grønlandske folk.

Stk. 2. Træffes beslutning efter stk. 1, indledes der forhandlinger mellem regeringen og Naalakkersuisut med henblik på gennemførelse af selvstændighed for Grønland.

Stk. 3. En aftale mellem Naalakkersuisut og regeringen om gennemførelse af selvstændighed for Grønland skal indgås med samtykke fra Inatsisartut og skal godkendes ved en folkeafstemning i Grønland. Aftalen skal endvidere indgås med samtykke fra Folketinget.

Stk. 4. Selvstændighed for Grønland indebærer, at Grønland overtager højhedsretten over Grønland.

Bemærkninger til Selvstyrelovens §21

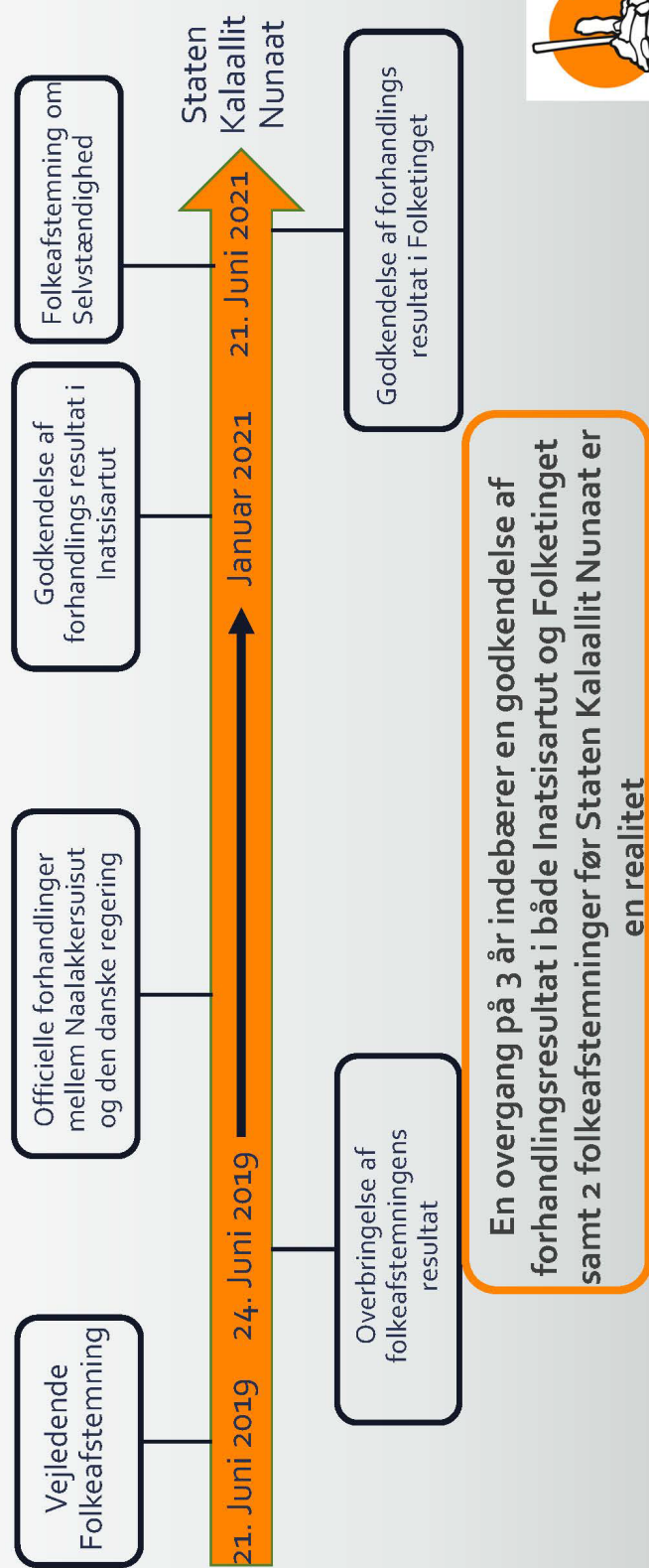
Meget forenklet bygger lovforslaget således på, at en proces vedrørende grønlandsk selvstændighed i givet fald forløber i følgende rækkefølge:

- Grønlandsk beslutning om selvstændighed (Naleraq ønsker vejledende folkeafstemning)
- Grønlandsk henvendelse til den danske regering med henblik på gennemførelse af forhandlinger
- Gennemførelse af forhandlinger
- Opnåelse af forhandlingsresultat
- Samtykke fra Inatsisartut
- Folkeafstemning i Grønland
- Samtykke fra Folketinget

Lov om Grønlands Selvstyre

Befolknings oplysning

- Hvad er "Rigsfællesskabet"
  - Højretten over Grønland (ejerskabet) tilhører Danmark
  - Efter anden verdenskrig, og som følge af påbud fra FN om at frigive kolonier, blev Danmarks grundlov ændret til at inkludere Grønland
  - Dette var i stedet for at undgå at følge FN's påbud om at tilbyde 3 muligheder til kolonierne: Oprettelsen af en selvstændig stat, oprettelsen af en stat med free association og slutteligt inkludering i kolonimagts rige med selvbestemmelse/selvstyre. Alt sammen finansieret af kolonimagten
- Hvad er en stat
  - Højretten over Grønland tilhører det Grønlandske folk
  - Folkeretlig uafhængighed
  - Ligeværdig samarbejde med andre nationer
  - Vores land. Vores fremtid. Vores ansvar.

Folkeafstemning 21. juni 2019

Folkeafstemningen efterfølges af disse skridt:

1. Et flertal af befolkningen stemmer, "JA, vi ønsker selvstændighed"
  - Naalakkersuisut formidler afstemningens resultat til den danske regering
  - I henhold til Selvstyrelovens §21 stk. 2, begynder forhandlingerne mellem Naalakkersuisut og den danske stat
  - Der er ikke en tidsfrist for forhandlingerne
2. Et flertal af befolkningen stemmer, "NEJ, til selvstændighed"
  - Administrationen som vi kender i dag fortsætter uændret, under den danske grundlov
  - Vi kan "hjemtage" bestemte områder for egen regning med den store administrative byrde der er resultatet af vores styreform

Hvad kan der forhandles om

- Udenrigsanliggende, såsom Danmarks forsvarsaftale med USA og en værdiansættelse af denne
- De fremtidige forhold mellem Danmark og Grønland på flere områder såsom handelsrelationer, bevægelighed af arbejdskraft og pengerelaterede
- Sikring af trykke og sammenhængende familierelationer på tværs af grænserne
- Ikke ulig skilsmisse forhandlinger efter mange års ægteskab, hvor man sikrer børnene og de fortsatte gode relationer.

Et forhandlingsresultat foreligger

- Resultatet af forhandlingerne skal godkendes af Inatsisartut og folketetinget
- Hvis de ikke kan godkendes af Inatsisartut, er det tilbage til forhandlingsbordet
- Ved udskrivelse af valg til Inatsisartut sættes forhandlingerne i bero, til et ny Inatsisartut er valgt
- Der er ingen lovbunden tidsgrænse
- Formelt skal Folketinget godkende indskrænkningen af det danske rige i henhold til Grundlovens §19

Folke valg – Staten Kalaallit Nunaat

- Når Inatsisartut har godkendt et forhandlings resultat, skal det til endelig godkendelse ved folkeafstemning.
  1. Valgresultat på: "JA, Staten Kalaallit Nunaat"
    - Når det endelige valgresultat foreligger, tilføjes endnu en stat i verden. Kalaallit Nunaat.
    - Den godkendte køreplan i henhold til forhandlingerne træder i kraft.
  2. Hvis der ikke er tilslutning til det forelagte forhandlings resultat blandt befolkningen, er det enten tilbage til forhandlingsbordet eller sætte §21 i bero.

Storbritanniens "Brexit" ud af EU

Storbritannien følger i øjeblikket Grønlands eksempel, og er ved at udtræde af EU.

Her illustreres deres proces:

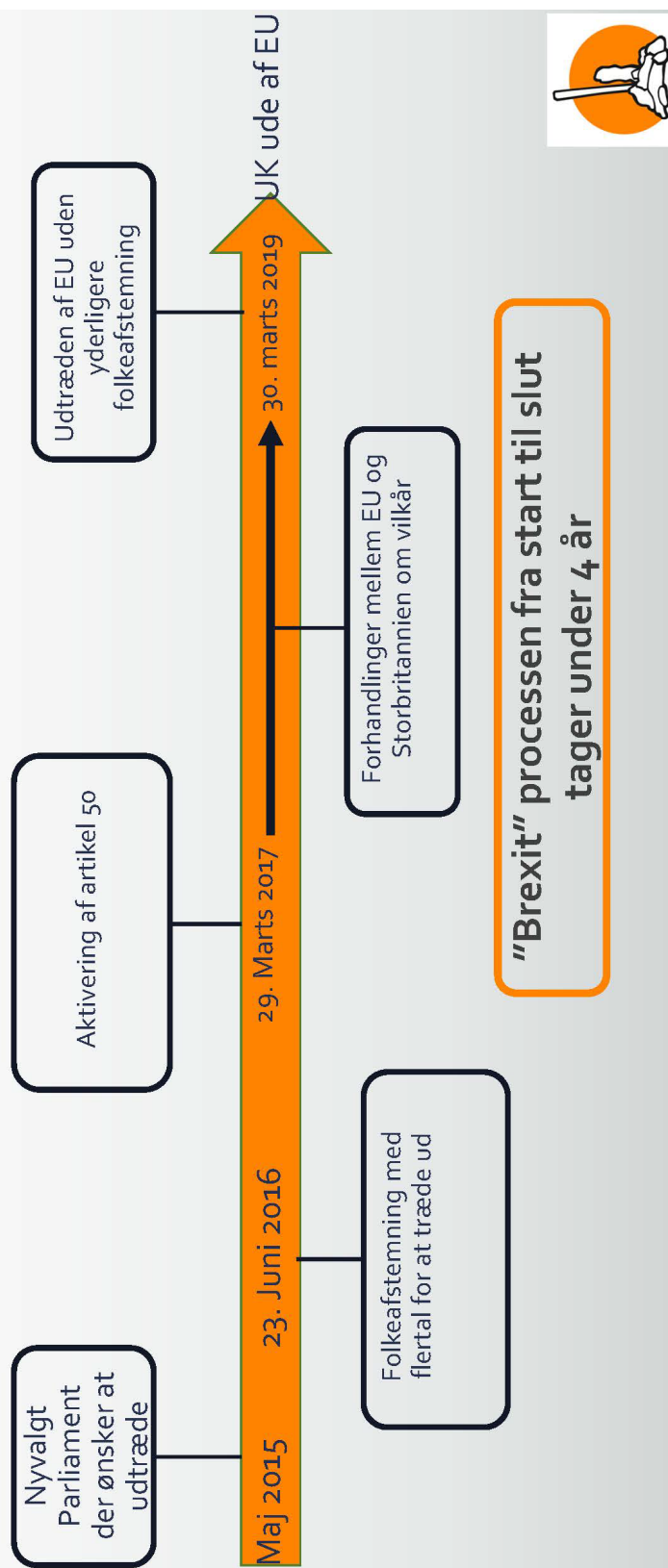
- **23. juni 2016** Folkeafstemning, med flertal for udtræden af EU
- **29. marts 2017** Aktivering af EU medlemsudtræden i henhold til Artikel 50
- I øjeblikket forhandler Storbritanniens regering med EU om betingelser og vilkår der skal gælde efter udtræden, med en fastlagt tidsgrænse på 2 år for processen
- **29. marts 2019** Storbritannien udtræder officielt af EU
- Hvis forhandlingerne lykkes til begge parter tilfredshed er der mulighed for en såkaldt "soft Brexit", med en blid overgang
- Hvis der ikke kan opnås enighed, kan en "hard Brexit" træde i kraft hvor verdenshandels organisationens (WTO) regler tages i brug
- Da Grønland ikke er medlem af EU vil der være mulighed for at lave fordelagtige aftaler mens Danmark er bundet af deres EU medlemskab.

Storbritanniens "Brexit" ud af EU

Forbes

QUOTE OF

THE DAY

“Doubt kills more dreams
than failure ever will.”

- Suzy Kassem,

Writer

<http://www.bbc.com/news/uk-politics-32810887>

<http://www.bbc.com/news/uk-politics-35233683>

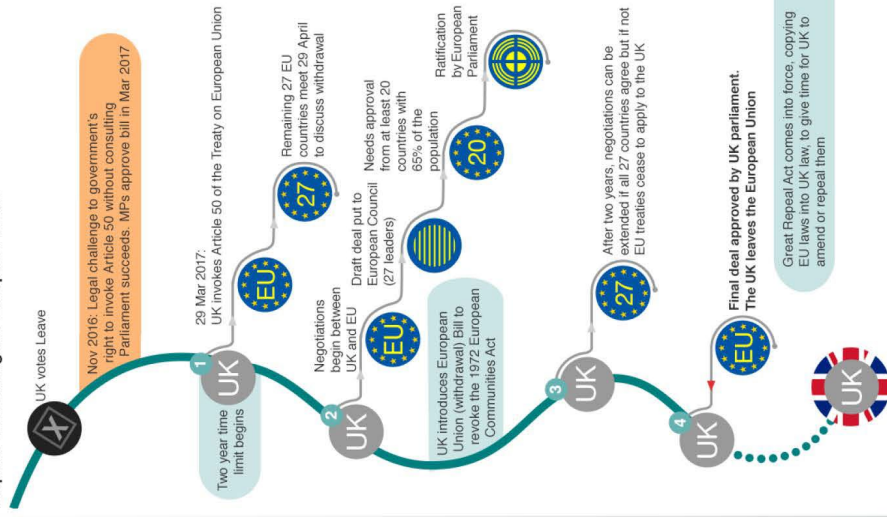
Britain would be carving out an unprecedented path. No nation state has ever held a referendum and then left the EU.

But there is one country that has gone through the process of getting out - Greenland, one of Denmark's overseas territories and the world's largest island that is not a continent. It staged a referendum in 1982 after gaining a high degree of self-government from Denmark.

Naleraq

Steps to UK leaving the European Union

BBC

